

Projekt Návraty

Interpretační průvodce Příručkou postupů otevřené vědy OP JAK

Mgr. Bc. Mučka Aleš, Ph.D.

Verze:	1
Vydáno:	
Aktualizace:	

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Úvod

V roce 2023 byla v Operačním programu Jan Amos Komenský (dále jen OP JAK) vydána **Příručka postupů pro otevřenou vědu** (dostupná na <https://opjak.cz/prirucka-postupu-otevrene-vedy/>), která měla všem současným i budoucím výzkumníkům zapojeným do tohoto operačního programu představit základní postupy otevřené vědy. Následující stránky obsahují stručný výklad uvedené příručky doplněný základními radami pro aplikaci otevřené vědy ve vědecké praxi. Jelikož se předpokládá, že příručka vydaná pro OP JAK bude průběžně procházet aktualizacemi, aby zajišťovala aktuální přehled o politice otevřené vědy, budou vznikat nové verze následujícího výkladu, které budou pravidelně zveřejňovány prostřednictvím projektu Návraty. Aby byla zachována větší přehlednost pro čtenáře, bude následující text rozdělen podle kapitol v původní příručce.

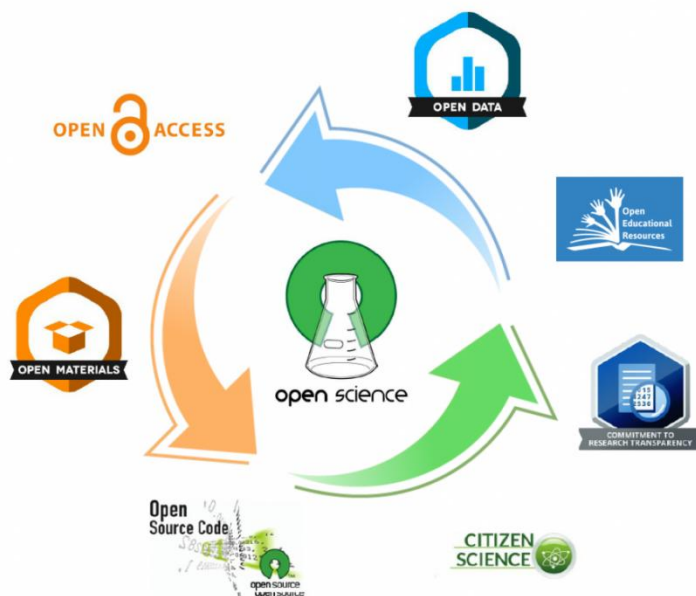
Proč používat otevřenou vědu?

Každý výzkumník, který se poprvé setká s politikou otevřené vědy (anglicky Open Science), si položí otázku, jaký **přínos** budou mít postupy popsane na následujících stránkách pro jeho výzkumný projekt. Pro samotné vědce je hlavním pozitivem **urychlení výzkumného procesu**, protože díky sdílení aktuálních poznatků se **předchází duplikaci výsledků**, a mohou tímto způsobem navazovat **nové kontakty s oborovými kolegy**, kteří jim mohou nabídnout svoje vlastní zveřejněná data. Současně je o jejich výzkumu informována i „laická“ veřejnost, která se může dobrovolně zapojit, čímž je podporován **rozvoj občanské vědy** (Citizen Science). Jelikož výzkumník veřejně sdílí výsledky své práce, **posiluje svou vlastní reputaci i prestiž své instituce** v odborných kruzích a před veřejností, což mu může zajistit **vyšší citovanost** nejen jeho **odborných textů** ale také samotných **datasetů** v repozitářích, které mohou použít jeho kolegové k tvorbě vlastních výstupů, přičemž své zdroje musí vždy citovat. Pro administrativní pracovníky ve výzkumných projektech je také důležitým aspektem, že některé operační programy (např. Horizon Europe, Operační program Jan Amos Komenský, Technologická agentura České republiky) **povinně vyžadují aplikaci politiky** otevřené vědy na výzkum jako **prevenci proti podvodům ve vědě**.

WHAT IS OPEN SCIENCE?

An introduction to Open Science: doing **transparent**, **credible** and **efficient** research

A talk by Felix Schönbrodt

What is Open Science? Online, obrázek. In: TUM GRADUATE COUNCIL. 2019. Dostupné z: <https://gc.gs.tum.de/2019/02/12/what-is-open-science/>. [cit. 2026-02-19].

1. Otevřená věda

Samotný pojem **otevřená věda** (anglicky **Open Science**) je možné definovat jako výsledky vědeckého výzkumu volně dostupné veřejnosti. Pro větší přehlednost se dělí na:

Citizen Science = komunikace mezi vědci a laickou veřejností, včetně sběru a následné analýzy výzkumných dat (viz kapitola 9)

Open Access = bezplatný, okamžitý, trvalý a volný online přístup k výsledkům výzkumu, zejména kompletním odborným textům (viz kapitola 7)

Open Data = neomezený přístup k výzkumným datům (viz kapitola 8)

Open Educational Resources = volně přístupné vzdělávací zdroje a výukové materiály

Open Licensing = autor díla (softwaru, textu, obrázku) předem uděluje ostatním lidem právní povolení k jeho používání, sdílení a často i k úpravám

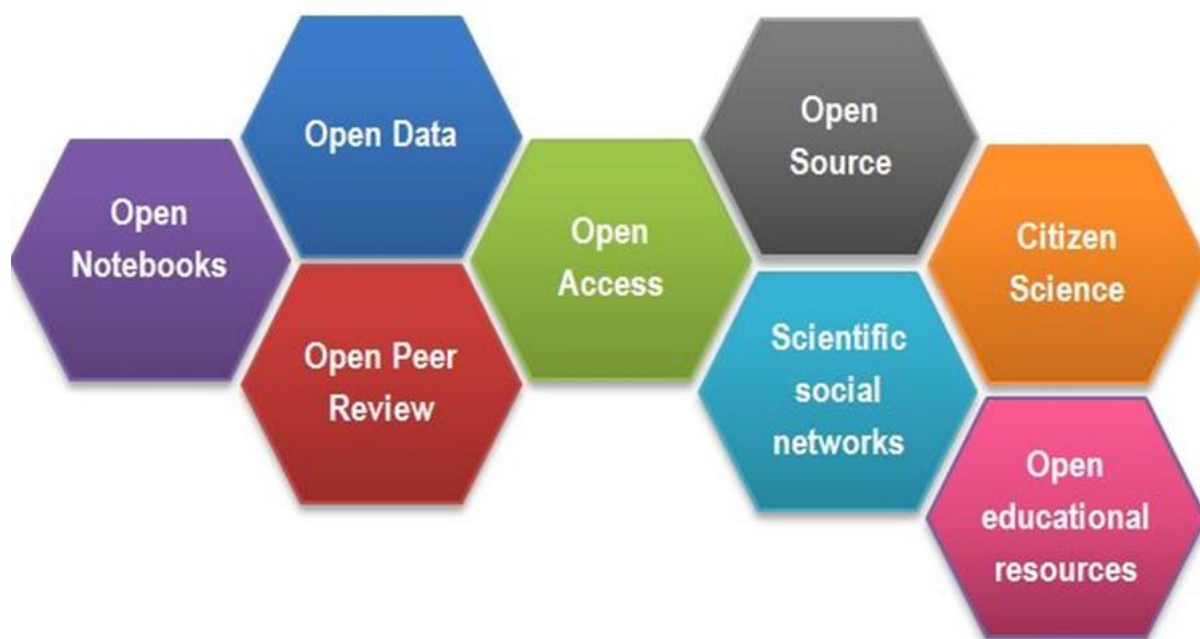
Open Notebooks = otevřené laboratorní deníky

Open Peer Review = otevřené recenzní řízení

Open Source = volně dostupný software pro zpracování dat

Scientific Social Networks = vědecké veřejné sociální sítě

Hlavními pilíři současné otevřené vědy jsou **Open Access** a **Open Data**, a proto budou podrobně rozebrány v následujících kapitolách. Ostatní skupiny se zatím tak rychle nerozvíjejí, s výjimkou Citizen Science, a na následujících stránkách jim nebude věnován prostor.

Zdroj: *Open Science building blocks*. Online, obrázek. In: FOSTER PLUS. Dostupné z: www.fosteropenscience.eu [cit. 2026-02-17].

2. European Open Science Cloud (EOSC)

Název EOSC lze do češtiny volně přeložit jako Evropský cloud pro otevřenou vědu. Jedná se o evropskou iniciativu a digitální infrastrukturu a koordinační platformu, která má za cíl vytvořit **jednotné prostředí pro sdílení, správu a opětovné využití vědeckých dat a služeb napříč obory a hranicemi**. Existuje jeho česká pobočka **EOSC CZ**, která má za cíle:

1. Sjednotit někdy různorodé názory odborníků na otevřenou vědu
2. Aplikování politiky otevřené vědy Evropské unie v České republice
3. Zajištění a rozvoj aplikování postupů otevřené vědy v české vědecké obci

Díky práci EOSC CZ **Agentura pro zdravotnický výzkum (AZV ČR)** a **Grantová agentura České republiky (GA ČR)** doporučují vědcům postupy otevřené vědy a **Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK)** a **Technologická agentura České republiky (TA ČR)** je v některých projektech přímo povinně vyžadují.

ChatGPT (OpenAI). EOSC zastřešuje otevřenou vědu v České republice. Vytvořeno 17. 2. 2026.

3. Důvěryhodné datové repozitáře a metadata

Datový repozitář je veřejné digitální uložště, které kromě archivace zajišťuje ochranu, integritu, autenticitu a zpřístupnění digitálních objektů veřejnosti v dlouhodobém horizontu.

Většinou se rozdělují na **3 základní typy**:

1. **Univerzální** (též obecné nebo „sirotčí“) existují na národní nebo mezinárodní úrovni, a protože nejsou oborově zaměřené, mohou do nich ukládat svoje data výzkumníci jakéhokoliv oboru.
2. **Oborové** fungují většinou na mezinárodní úrovni. Jsou zaměřené na konkrétní vědní obory, čemuž jsou přizpůsobeny i jejich metadata, tudíž do nich mohou ukládat pouze vědci s daným zaměřením.
3. **Institucionální** si zřizují a provozují různé výzkumné organizace a ukládají do nich závěrečné práce svých studentů, odborné publikace svých zaměstnanců a občas i výzkumná data.

Ačkoli existuje mezinárodní **seznam certifikovaných repozitářů** na odkazu <https://amt.coretrustseal.org/certificates>, výzkumníci by se měli zeptat svých kolegů na **oborové zvyklosti** a používat již praxí ověřené repozitáře. Pokud mají vědci zatím jen minimální zkušenosti s otevřenou vědou, mohou využít služeb různých **portálů a registrů**, např. <https://www.re3data.org/>, <https://opendoar.ac.uk/> aj. Zde zjistí jejich zaměření, technické parametry i odkazy na jejich domovské stránky.

Veškerá výzkumná data uložená v repozitáři se opatřují **metadata**, což jsou tzv. „**data o datech**“. V důvěryhodných uložštích (např. necertifikované, ale běžně používané Zenodo) mezi ně patří **jména autorů**, **název datové sady**, **perzistentní identifikátor** (viz kapitola 4), **typ** vložených dat (např. článek, dataset, prezentace atd.) a **viditelnost** (režimy veřejný nebo s omezeným přístupem). Rovněž je praktické uvést mezi metadata **datum zveřejnění** a **příslušnost** k vědecké komunitě. Podrobné informace poskytuje manuál na odkazu <https://repozitar.techlib.cz/server/api/core/bitstreams/8cad20c6-14de-4429-b8ed-74f514c052da/content>.

Při vkládání dat do repozitáře se otevře „formulář“, kde jsou **povinné i nepovinné** položky k vyplnění. Když autoři vyplní **alespoň povinné** informace, aby mohli svoje data uložit a zveřejnit, je jejich záznam opatřen alespoň **základními metadata**. Díky nim je možné **strojově vyhledávat** zveřejněná data a navazovat vědeckou spolupráci s jejich tvůrci.

Srovnání repozitářů

ChatGPT (OpenAI). Srovnání obecných, oborových a institucionálních repozitářů [obrázek].

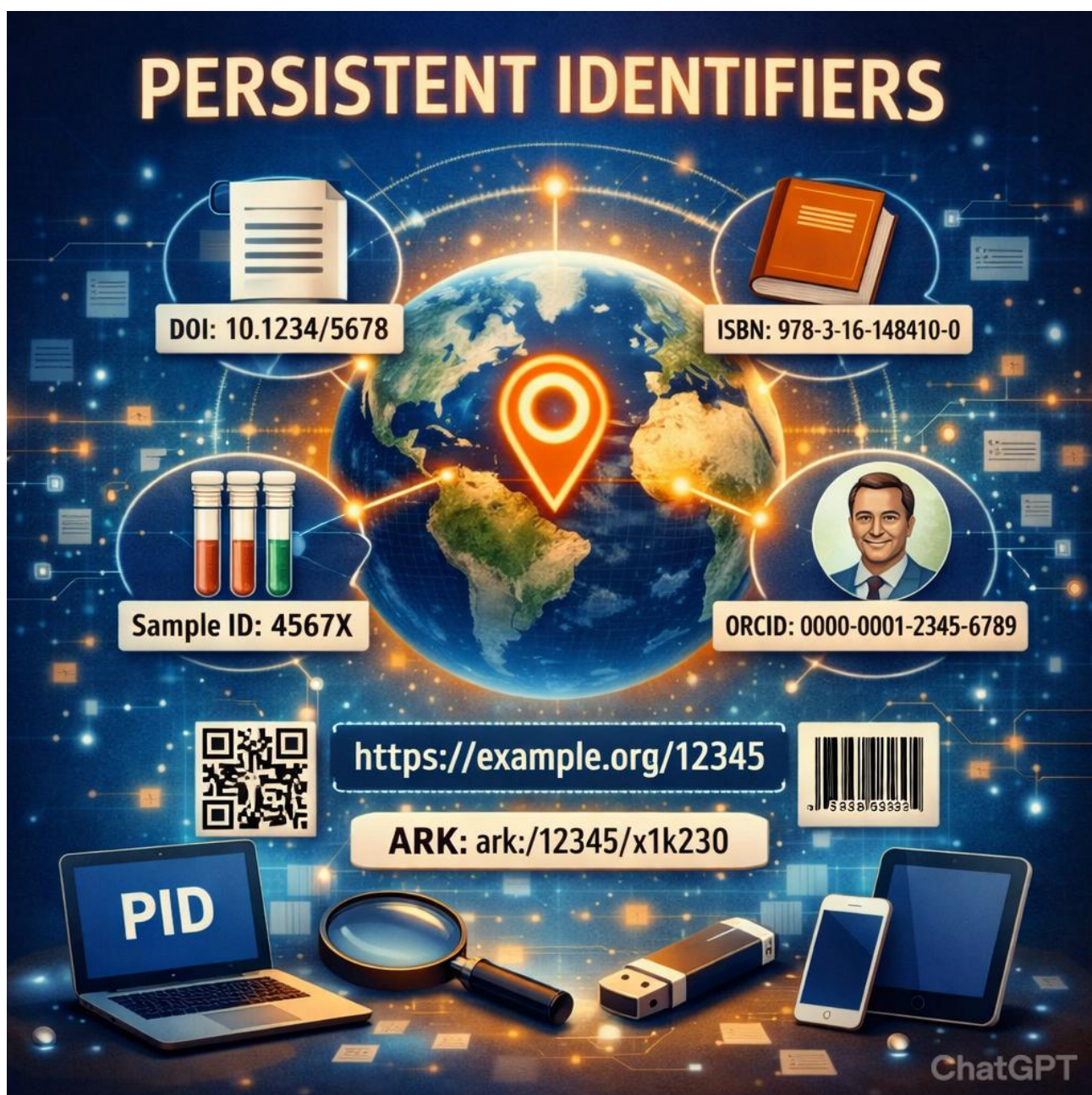
Vytvořeno 23. 2. 2026.

4. Reference na jiné výstupy

Součástí dobré vědecké praxe je uvádět odkazy na související odborné publikace a další vědecké výsledky. Pro přesnější odkazování se používají **perzistentní identifikátory** (zkráceně **PID**), což jsou kódy sloužící k trvalému a jednoznačnému určení konkrétní entity – tištěného či elektronického zdroje, osoby, organizace atd. Asi nejběžněji se využívají:

Zkratka	Celý název	URL	Využití
DOI	Digital Object Identifier	https://www.doi.org/index.html	Digitální objekty
Handle	Handle	https://www.handle.net/hnr_documentation.html	Datasety
IGSN	International Geo Sample Number	https://ev.igsn.org/	Výzkumné vzorky
ISBN	International Standard Book Number	https://www.isbn-international.org/content/what-isbn	Publikace
ISNI	International Standard Name Identifier	https://isni.org/page/what-is-isni/	Osoby
ISSN	International Standard Serial Number	https://www.issn.org/understanding-the-issn/what-is-an-issn/	Periodika
LSID	Life Sciences Identifier	https://www.lsid.info/	Metadata
ORCID	Open Researcher and Contributor ID	https://info.orcid.org/cs/what-is-orcid/	Osoby
RAID	Persistent Identifier for research projects	https://raid.org/	Vědecké aktivity
ROR	Research Organization Registry	https://ror.org/	Organizace

V praxi se nejčastěji využívají **DOI** a **Handle**. Popsané identifikátory slouží k rychlému nalezení uvedených objektů v digitálním prostředí, což využívají i zaměstnanci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy při kontrole zveřejněných publikací a dat. V **ZoR** (zpráva o realizaci), **ZZoR** (závěrečná zpráva o realizaci) a **ZoU** (zpráva o udržitelnosti) se uvádějí perzistentní identifikátory **odborné publikace v periodiku**, uložení její **autorské verze v repozitáři** a **výzkumných dat**.

ChatGPT (OpenAI). *Persistent Identifiers* [obrázek]. Vytvořeno 23. 2. 2026.

5. Licence Creative Commons

Aby potenciální zájemce o výzkumná data nebo odborné texty věděl, jak může „otevřené“ materiály dále používat, jsou jim udělovány **licence**, což jsou obecně **oprávnění** nebo **povolení** k nakládání se zveřejněnými digitálními objekty. **Odborný text** i k jeho napsání použitá **výzkumná data** by měly mít **stejnou licenci**.

Nejpoužívanější je **skupina** licencí **Creative Commons**, které přesně vymezují využití výsledků vědecké práce a současně **zachovávají autorská práva** jejich tvůrců. I když existují **online nástroje** pro **výběr** vhodné licence (např. <https://creativecommons.org/chooser/>), v OP JAK se doporučuje nejběžněji používat licenci **CC BY 4.0 International**. Díky ní může každý zájemce nakládat se zveřejněnými materiály podle vlastního uvážení, ale **je nutné uvést** přesnou **citaci** použitých informací. Podrobnější a aktuálnější informace se nacházejí na odkazu <https://www.creativecommons.cz/licence-cc/varianty-licence/>.

Samozřejmě můžete použít i jiný **typ licence** (např. CC BY SA, CC BY NC, CC BY ND aj.) nebo i **jiné poskytovatele** (Apache License, Berkeley Software Distribution (BSD), Community Data License Agreement (CDLA), Open Data Commons (ODC), Public Domain aj.). Nicméně zdůvodněte, proč jste se pro ně rozhodli. Častým důvodem jsou **zájmy třetích stran**, většinou soukromých firem a subjektů zapojených do výzkumného projektu. **Zdůvodnění** využití jiných licencí se uvádí v **Data Management Planu** (viz kapitola 8).

ChatGPT (OpenAI). *Přehled verzí Creative Commons* [obrázek]. Vytvořeno 20. 2. 2026.

6. Systémové nastavení práce s budoucími výsledky projektu a duševního vlastnictví

Pokud se výzkumníci rozhodli spolupracovat se **soukromými subjekty** nebo oblast jejich výzkumu vyžaduje **mezisektorovou spolupráci**, měli by již na počátku výzkumu uzavřít **partnerství** nebo **partnerskou smlouvu**, aby bylo systémově ošetřeno **zachování duševního vlastnictví**. Obojí by mělo být uzavřeno písemnou formou a pokud nastane **rozpor** s požadavky zadavatele projektu (v OP JAK se jedná o Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), má většinou přednost **dohoda se třetí stranou**. Proto by do partnerství nebo partnerské smlouvy měly být začleněny přímo **sekce o nakládání s duševním vlastnictvím**, aby **nedocházelo** později k **právním sporům**.

Uvedené **dohody** se kromě již uvedených **odborných textů** a **výzkumných dat**, které se opatřují licencemi, zabývají i tzv. **další výstupy výzkumu**, což může být např. prototyp, zařízení, know-how, vynález, databáze, software, modely, algoritmy, pracovní postupy, protokoly, simulace, laboratorní deníky, buněčné linie, bio specifika atd.

V **sekci o duševním vlastnictví** by proto mělo být ještě před začátkem výzkumného projektu nastaveno **nakládání s výsledky projektu** podle **FAIR principů** (viz kapitola 8). Při uzavírání smluv by výzkumníci měli spolupracovat s právním oddělením své organizace. Podrobnější informace může výzkumníkům také poskytnout publikace Duševní vlastnictví v projektech Horizont Evropa, kterou pro výzkumníky připravilo Technologické centrum: https://www.horizontevropa.cz/files_public/elfinder/3968/Du%C5%A1evn%C3%AD%20vlastnictv%C3%AD%20v%20projektech%20HE.pdf (ISBN: 978-80-86794-88-4).

ChatGPT (OpenAI). Schéma organizace projektů OP JAK se soukromými firmami [obrázek]. Vytvořeno 20. 2. 2026.

ChatGPT (OpenAI). Schéma tvorby transformačních smluv v projektech OP JAK [obrázek]. Vytvořeno 20. 2. 2026.

7. Otevřený přístup k vědeckým publikacím

Otevřený přístup (anglicky **Open Access**, zkráceně **OA**) je způsob vědecké komunikace, který zajišťuje **trvalý, okamžitý a bezplatný online přístup** k výsledkům výzkumu (zejména k plným textům vědeckých článků) pro jakéhokoliv zájemce. Pro zveřejňování je možné využít **vydavatelství/vydavatelské platformy** nebo **důvěryhodné repozitáře**. V programech, které vyžadují dodržování **principů otevřené vědy**, je popsán způsob publikování **povinný**.

Nejdříve si výzkumníci vyberou, jakému **vydavateli/vydavatelské platformě** pošlou svůj odborný text, který se v této fázi nazývá **preprint**, do **recenzního řízení**. Pokud sám **nemá zkušenosti** nebo se nechce držet **oborových zvyklostí** svých kolegů, může si vyhledat vhodné periodikum pro publikování na internetových portálech (např. <https://doaj.org/> nebo <https://openpolicyfinder.jisc.ac.uk/>), které mu poskytnou i další důležité informace o vybraných periodících. Měl by se poradit s odborníkem na politiku Open Access své instituce, aby se vyhnul nebezpečí tzv. **predátorských časopisů**, které si účtují nečekané a vysoké poplatky za zveřejnění odborné publikace.

Způsoby zveřejnění odborného textu v Open Access **časopise/platformě** jsou:

1. **Hybridní cesta/forma**, která kombinuje uzavřené i otevřené texty, které jsou dostupné prostřednictvím předplatného, přičemž jejich autoři platí APC (**Article Processing Charge** = poplatek za zpracování článku či publikace).
2. **Platinová či diamantová cesta/forma** je publikování v otevřených časopisech, přičemž finanční zdroje si redakce zajišťuje prostřednictvím externího zdroje (např. inzercemi nebo reklamou), tudíž poplatky nehradí ani vědci ani čtenáři.
3. **Zelená cesta/forma** znamená, že výsledky jsou archivovány v repozitářích v tzv. **verzích plných textů**. Do repozitáře se vkládá **AAM** (*Author Accepted Manuscript*, text již prošel recenzním řízením, byly do něj zapracovány všechny požadované úpravy) a soubor **readme** (viz kapitola 8). Uvedený postup vyžaduje např. OP JAK povinně u všech publikací podle principů otevřené vědy.
4. **Zlatá cesta/forma** představuje postup pro publikování v otevřených časopisech, přičemž všechny poplatky APC hradí výzkumník, čtenář má vše zdarma.

Publikování odborných textů podle politiky **OPEN ACCESS**

ChatGPT

ChatGPT (OpenAI). Publikování odborných textů podle politiky Open Access [obrázek].
Vytvořeno 23. 2. 2026.

8. Správa výzkumných dat

Správa výzkumných dat se řídí tzv. **životním cyklem dat**, který může být sedmifázový (např. Univerzita Karlova v Praze) nebo **šestifázový** (VŠB – TUO). Cyklus popisuje, jak se má s **výzkumnými daty** zacházet od podání **projektové žádosti** až po **znovuvyužití výsledků**.

Na začátku vědci nejdříve vytvoří **Plán správy dat** (anglicky Data Management Plan, zkráceně **DMP**), který by měl obecně popisovat, jak budou vědci nakládat s **výzkumnými daty během projektu**. Většinou se odevzdává zadavateli s první ZoR (zprávou o realizaci) šest měsíců od začátku projektu. Aby byla zachována jeho aktuálnost, je DMP pravidelně **aktualizován** (v OP JAK minimálně jednou za rok a půl), a proto se nazývá „**živým dokumentem**“. **Poslední verzi** by výzkumníci měli vypracovat **po ukončení projektu** a měla by zachycovat celou správu výzkumných dat. Pro jeho tvorbu existují různé **šablony** nebo je možné využít **online nástroje**, např. Data Stewardship Wizard (<https://ds-wizard.org/>).

Asi nejdůležitější je při správně „otevřených“ výzkumných dat dodržovat podmínky **FAIR principů** (FAIR je zkratka čtyř anglických slov, viz níže). Do praxe se aplikují prostřednictvím **metadatového formuláře v repozitáři**, přičemž většina systémů je vyžaduje jako **povinné údaje** (uvedené tučně). Bez jejich vyplnění nemohou svá výzkumná data zveřejnit. Nicméně existují i **nepovinné položky** (běžným písmem), které mohou zůstat nevyplněné, i když je záznam „otevřen“. Ve všeobecném repozitáři Zenodo se jedná o tyto položky ve formuláři:

Findable = snadno vyhledatelná data (**DOI**, klíčová slova, krátký popis)

Accessible = všem přístupná (**Typ záznamu, Název, Jména autorů, Viditelnost**, Datum zveřejnění, Členství v komunitě)

Interoperable = interoperabilní (zde se nejedná položky ve formuláři, ale o **odbornou terminologii a formáty souborů** použité k uložení dat v repozitáři.)

Reusable = opětovně použitelná (**Licence**, viz kapitola 5)

Jelikož se jedná postupy v současné vědě, mohou si výzkumníci ve svých **institucích** nebo přímo **ve výzkumných projektech** zřizovat pozice pro odborníky na otevřenou vědu (většinou se jedná o **Data Stewards** nebo **Open Science metodiky**). Jejich prací je především proškolovat výzkumníky a pomáhat jim na začátku se správou výzkumných dat podle principu „as open as possible, as closed as necessary“ („otevřené jak jen možno, uzavřené jak jen nutno.“). Také pomáhají výzkumníkům se správou dat, která se nemohou zveřejňovat, většinou z důvodu ochrany **bezpečnosti státu, GDPR** nebo **zájmů třetích stran**.

Publikování a správa dat podle politiky OPEN DATA

ChatGPT (OpenAI). 2026. *Publikování a správa dat podle politiky Open Data* [obrázek].
Vytvořeno 23. 2. 2026.

9. Další doporučené postupy OS

Postupy uvedené v předchozím textu jsou **povinné**. Nicméně existují také aplikace otevřené vědy, které vědci **nemusí plnit**, pokud se k nim **nezavážou na začátku projektu**. Hlavním důvodem je většinou **bodové ohodnocení**. Poté se nicméně plní **jako povinné** a jejich nedodržování se trestá **finančními postihy**.

OP JAK nabízí tzv. **včasné sdílení výsledků výzkumu**, které lze provést ve **třech podobách**. První je **předregistrace** (preregistration), což znamená, že **předpokládané závěry** jsou zveřejněny v **repozitáři** ještě před zahájením výzkumu. Druhou možností jsou **registrované zprávy** (registered reports), ve kterých autoři nejdříve vydají popis svých **plánovaných postupů**, jež chtějí použít, čímž se zabráňuje zkreslování skutečných výsledků ve vědě. Poslední je zveřejňování **preprintů** (preprints), což jsou texty, které ještě nebyly poslány do recenzního řízení. Pro popsání účel existují dokonce **speciální preprintové servery**, jejichž seznam je dostupný na <https://doapr.coar-repositories.org/repositories/>. Existují časopisy, které **odmítnou zveřejnit článek po recenzním řízení**, když je již **zveřejněn jeho preprint**. Proto by si každý autor měl nejdříve zjistit **informace o periodiku**, ve kterém chce publikovat. Vždy by měla být **oslovena pouze jedna redakce**, aby text **nevyšel dvakrát**.

Dalším postupem je **otevřené sdílení dalších výstupů výzkumu**, např. algoritmů, laboratorních vzorků, počítačových softwarů, pracovních postupů atd., přičemž by výzkumníci měli postupovat jako při **správě výzkumných dat**.

Otevřené recenzní řízení (Open Peer Review) je **transparentní hodnocení** odborné publikace, ve kterém jsou veřejně **známy identity** autorů a recenzentů, **texty** všech posudků a je možné vést během něho **diskuzi** se zapojením odborné **veřejnosti**. Zatím jej nabízí jen **některá** odborná periodika, proto je opět důležité si je **dopředu prověřit**.

Občanská věda (Citizen Science) znamená, že do **vědeckého výzkumu** se **společně s odborníky** zapojuje dobrovolně i **laická veřejnost** (např. dotazníkové šetření, společné workshopy, společné hodnocení přínosu výzkumu, získávání statistických údajů atd.).

Poslední jsou **opatření k zajištění reprodukovatelnosti výsledků**. Vědci si ihned na začátku projektu stanoví přesné výzkumné postupy, jak se vypořádají s možnými problémy, jak budou dodržovat Plán správy dat a FAIR principy atd. Jelikož je každý projekt **individuální** a **není možné dopředu** předpokládat všechny možné problémy, měli by si výzkumníci **důkladně rozmyslet**, zda si zvolí tento nepovinný postup.

Další doporučené postupy otevřené vědy

Předregistrace

Plánování studie
a registrace
před sběrem
dat

Registrované zprávy

Stanovisko recenzentů
stanoveno předem

Preprinty

Nerecenzované
rukopisy
zpřístupněné
před publikací

Otevřené sdílení dalších výsledků výzkumu

Zpřístupnění
výstupů,
protokolů,
materiálů

Otevřené recenzní řízení

Transparentní
hodnocení
a diskuse

Citizen Science
(Občanská věda)

Opatření k zajištění reprodukovatelnosti výsledků

Postupy pro
minimalizaci
chyb a
zvýšení konzistence

M365 Copilot. Další doporučené postupy otevřené vědy [obrázek]. Vytvořeno dne 24. 2. 2026.

Proces publikování odborného textu

1. Výběr vhodného časopisu

2. Shromáždění dat pro dataset

3. Vložení souborů do repozitáře

4. Tvorba preprintu

5. Zveřejnění preprintu

6. Poslání preprintu
do recenzního řízení

7. Tvorba postprintu

8. Článek vyšel v časopise

9. „Otevření“ dat

10. Vložení autorské verze
do repozitáře

11. Tabulka Publikace

M365 Copilot. Proces publikování odborného textu [obrázek]. Vytvořeno dne 24. 2. 2026.

10. Hodnocení postupů OS v žádosti o podporu

V každé žádosti o výzkumný projekt podporovaný prostředky OP JAK výzkumníci **jasně uvedou**, jak budou uplatňovat **postupy otevřené vědy**. Pokud se rozhodnou, že některý povinný či volitelný postup **nebudou používat**, je potřeba vše **zdůvodnit**.

Výzkumníci by hlavně měli zvážit své **bodové ohodnocení** a zbytečně se nezavazovat k **nepovinným postupům**. Pokud sami nemají **zkušenosti** nebo si jejich instituce ještě nevytvořila **oborové zvyklosti**, mohou se **poradit s kolegy**, kteří již byli zapojeni do podobného výzkumného projektu.

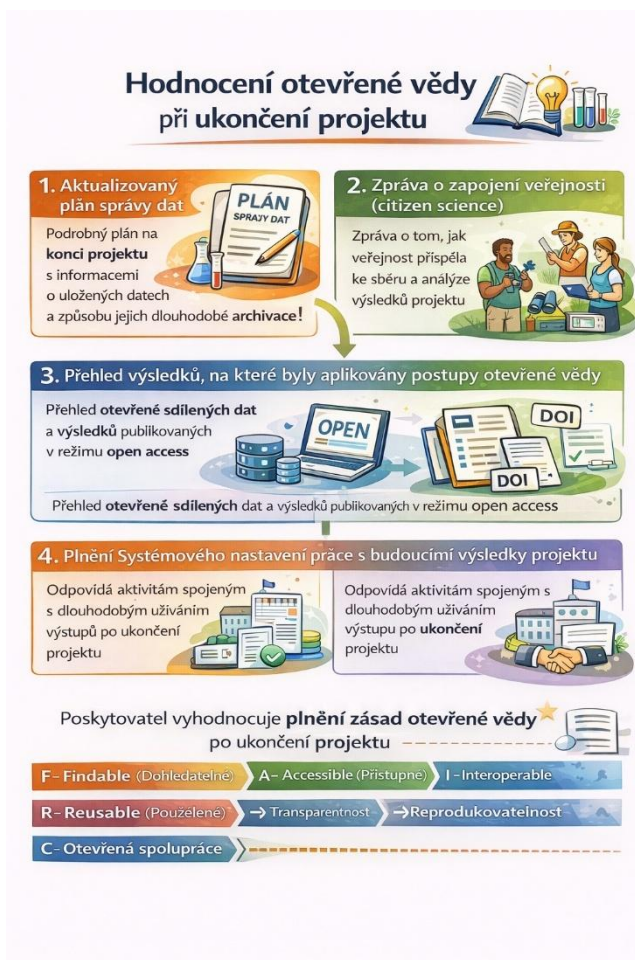

ChatGPT (OpenAI). 2026. *Hodnocení postupů otevřené vědy v žádosti o podporu v Operačním programu Jan Amos Komenský (OP JAK)* [online obrázek]. Vytvořeno 23. 2. 2026.

11. Vykazování postupů OS ve zprávách o realizaci

Součástí **každé zprávy** o realizaci by u projektu, který se řídí principy otevřené vědy, měly být podle jeho **konkrétního nastavení** předloženy tyto **dokumenty**:

1. **Aktualizovaný plán správy dat** – viz kapitola 8.
2. **Zpráva o zapojení veřejnosti (citizen science)** – V OP JAKu se jedná o dvoustránkový formulář, do kterého se jen stručně popíšu jednotlivé činnosti.
3. **Přehled výsledků, na které byly aplikovány postupy otevřené vědy** – Všechny odborné publikace projektu jsou zapsány do **dvou sdílených tabulek** Microsoft Excel s názvy **Publikace** a **Data**, kam se kromě názvů, jmen autorů a dalších údajů uvádějí také **tři perzistentní identifikátory**. První je identifikátor na **článek** v Open Access **časopise**, druhý na **autorskou verzi** článku uloženou v **repozitáři**. Do tabulky **Data** se uvádí perzistentní identifikátor na **zveřejněná výzkumná data**.
4. **Plnění Systémového nastavení práce s budoucími výsledky projektu**

ChatGPT (OpenAI). 2026. *Hodnocení otevřené vědy při ukončení projektu* [online obrázek]. Vytvořeno 23. 2. 2026.